T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/457
KARAR NO : 2019/574
KARAR TR : 30/09/2019

ÖZET: 2330 sayılı Kanun gereğince malulen emekli olan ve 5434 sayılı Yasa uyarınca aylık alan davacının protez bedelinin tamamının davalı kurumca karşılanmayacağına dair işlemin iptali ile ödemek zorunda kaldığı 12.135,00 TL'nin yasal faizi ile birlikte davalı kurumdan tahsili istemiyle açtığı davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk

# K A R A R

Davacı : R. S.
Vekili : Av. M. Y. Ş.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. M. D.

O L A Y :Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; Vazife malulü olarak emekli olan davacı tarafından karşılanan protez bedelinin idarece ödenmeyen 12.135,00-TL'lik kısmının fatura tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tarafına ödenmesi istemiyle yaptığı 12.08.2013 günlü başvurunun reddine ilişkin 29.09.2014 tarih ve 4784518 sayılı İstanbul Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğü Sirkeci Sağlık Sosyal Güvenlik Merkezi işleminin hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ile fatura tarihinden (02/08/2013) itibaren yasal faizi ile birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle 01/12/2014 tarihinde idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 16. İDARE MAHKEMESİ'15.04.2016 gün, E:2014/2084, K:2016/1040 sayılı dosyada "5510 sayılı Kanun 102. maddesinde, idari para cezalarına karşı İdare Mahkemelerinde dava açılabileceği belirlenmiş, 101. maddesinde ise, bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görüleceği kurala bağlanmıştır.

Olayda, davacının tedavi gideri olarak ödediği bedelin iadesi isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın çözümünün 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesi uyarınca adli yargı yerinin görev alanına girdiği görülmektedir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15/1-a maddesi uyarınca davanın görev yönünden reddine" karar vermiş, itiraz edilmeyen kararın 27/05/2016 tarihi itibarıyla kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili bu kez aynı taleple 24/01/2018 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANKARA 25. İŞ MAHKEMESİ'09.05.2019 gün ve E:2018/32, K:2019/121 sayı ile "Davacının askerlik görevini yaparken mayına basarak sakatlanması nedeniyle SGK tarafından 01/10/1995 tarihinden itibaren 4. Derece Türk Silahlı Kuvvetleri vazife malüllüğü aylığı bağlandığı, davacıya bağlanan aylığın 3713 SY kapsamında olduğu anlaşılmıştır.

Davacının 01.10.2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanun'un 4/1-(c) bendi kapsamında iştirakçi olduğu anlaşılmakla, Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği ve uyuşmazlığın çözümünün idari yargının görev alanına girdiği" gerekçesiyle 6100 sayılı HMK'nın 114/1-b maddesine göre dava şartı olan "yargı yolunun caiz olmaması" nedeniyle davanın usulden reddine karar vermiş, istinaf edilmeyen kararın 24/05/2019 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için davacı vekilinin 10/05/2019 tarihli dilekçeyle dava dosyaları Ankara 25. İş Mahkemesinin 27/06/2019 gün, E:2018/32 sayılı üst yazısı ile Mahkememize gönderilmiş, başvuru 02/07/2019 tarihinde kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 30/09/2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; Adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu dosyanın 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece, idari yargı dosyası da temin edilmek suretiyle Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ve Danıştay Savcısı Yakup BAL'ınıdari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 2330 sayılı Kanun gereğince malulen emekli olan ve 5434 sayılı Yasa uyarınca aylık alan davacının protez bedelinin tamamının davalı kurumca karşılanmayacağına dair işlemin iptali ile ödemek zorunda kaldığı 12.135,00 TL'nin

yasal faizi ile birlikte davalı kurumdan tahsili istemiyle açılmıştır.

31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu 506, 1479, 2925, 2926 ve 5434 sayılı Kanunlar kapsamındaki hizmet akdine göre ücretle çalışanlar (Sosyal Sigortalılar), kendi hesabına çalışanlar (Bağ-Kur' lular), tarımda kendi adına ve hesabına çalışanlar (Tarım Bağ-Kur' luları), tarım işlerinde ücretle çalışanlar, (Tarım sigortalıları), devlet memurları ve diğer kamu görevlilerini (Emekli Sandığı İştirakçileri), geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme tabi tutmuş, beş farklı emeklilik rejimini aktüeryal olarak hak ve hükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplamıştır. 5510 sayılı Kanunun iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15.12.2006 tarih ve E: 2006/111, K: 2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanunun birçok maddesi ile birlikte, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan (başta 4/c maddesi) hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı Kanunla 5510 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanuna eklenen Geçici 1 inci ve Geçici 4 üncü maddelerle, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fikrasının (c) bendi kapsamında olanlar (memurlar ile diğer kamu görevlileri) ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanunun kimi hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesi'nin 30.3.2011 tarih ve E: 2008/56, K:2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

5510 sayılı Kanunun 101 nci maddesinde yer alan "…bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda Anayasa Mahkemesi, 22.12.2011 tarih ve E: 2010/65, K: 2011/169 sayılı kararıyla (RG. 25.1.2012, Sayı: 28184) davayı ret ile sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararın Mahkememiz önündeki uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır: "…5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır…"

Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmaya devam edileceği; ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanunun değil 5510 sayılı Kanunun öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği açıktır.

Kaldı ki; T.C. Anayasası'nın 158.maddesindeki "…diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır " hükmü uyarınca Anayasa Mahkemesi kararının bu uyuşmazlığın çözümünde esas alınacağı tartışmasızdır.

Bu durumda, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanuna göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "idari işlem" ve "idari eylem" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları ve tam yargı davaları kapsamında bulunan, 5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce devredilen T.C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğünden 2330 sayılı Kanun kapsamında aylık alan davacı tarafından sağlık kurulu raporu ile temini gerekli görülen sağ diz altı protezi bedelinin tahsili için açılan davanın, görüm ve çözümünün idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü idari yargı yerinin görevine girdiğinden, Ankara 16. İdare Mahkemesi'nin 05.04.2016 gün ve E:2014/2084, K:2016/1040 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Ankara 16. İdare Mahkemesi'nin 05.04.2016 gün ve E:2014/2084, K:2016/1040 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA 30/09/2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Üye Üye Üye

| | | | |
|---|---|---|---|
| Hicabi DURSUN | Şükrü BOZER | Mehmet AKSU | Birol SONER |
| | Üye | Üye | Üye |
| | Aydemir TUNÇ | Nurdane TOPUZ | Ahmet ARSLAN |